

Knjižna infuzija

Aksinja Kermauner, pisateljica:

»Mislite s svojo glavo pa delajte po srcu.«

Lidija Butina

Srednja zdravstvena šola Ljubljana

Aprila letos smo na Srednji zdravstveni šoli na naši že tradicionalni Knjižni infuziji gostili vsem nam znano pisateljico in profesorico Aksinjo Kermauner. Tisto pristno in iskreno pisateljico, ki nikoli ne pride na obisk brez svoje bisage, polne knjig za tipanje, vohanje, gledanje in branje. Tisto srčno gospo, ki se z vso svojo življenjsko silo zavzema za otroke, posebne in običajne; sicer pa – saj so vsi naši otroci posebni.

Za Aksinjo Kermauner je značilno, da brez premora dela in ustvarja, poleg tega, da ima štiri hčere, je bila zaposlena kot učiteljica slovenščine in likovnega pouka na Zavodu za slepo in slabovidno mladino, je avtorica številnih del za otroke, mladino in odrasle. Ukvarja se z likovnimi podobami, gledališčem, glasbo. Piše strokovne članke o slepoti in slabovidnosti.

Kar sledi, je zapis sproščenega pogovora z dijaki, je zapis njene preproste pripovedi.

O svoji prvi knjigi

Pesniška zbirka Ples pravljic (1977) je bila moja prva knjiga. Začela sem jo pisati v srednji šoli, in sicer iz enega razloga – ker sem bila zaljubljena, sem veliko pisala in tako se je nabralo veliko pesmi. Oče je to videl, seveda je bil pozoren, saj se je ukvarjal z literaturo. Rekel je, naj pokažem. Odgovorila sem mu, da ne bom, ker je preveč osebno. Takrat smo še pisali dnevnik, in sicer ljubezenske izjave, očitno sem bila velikokrat zaljubljena. Oče je pogledal in je videl, da so zapisi še kar dobri, pa sva jih zbrala in dejansko je potem izšla knjiga. Čeprav je zelo tenka, je *taprava*. Ima platnice, ima mojo sliko. Tedaj sem bila prepričana, da bom pisateljica. Kaj bi bila drugega, če pa je oče cele dneve tipkal na tisti stari pisalni stroj, kar naprej smo brali ... Pa še ime imam po knjižni junakinji iz romana Tihi Don ruskega

pisatelja. Predstavljala sem si, da imam svojo knjigo in bodo vsi vedeli, da pišem; in bom kot Desa ali Janja Vidmar, da bom od pisanja živele, da bom imela ogromno denarja in tako naprej. A ni me nihče povohal. Toda začetek je pa le bil! Potem nekaj časa ni bilo nič. Poročila sem se, imela otroke, službo, vse mogoče in nekako ni bilo časa za pisanje.

O svetu slepih in slabovidnih in izrazu inkluzivna pedagogika

Začela sem učiti v Zavodu za slepo in slabovidno mladino. Izraz zavod je tak, kot da bi bral, denimo, Oliverja Twista, zato so ga preimenovali v Center Iris; iris je roža ali šarenica – Center za inkluzijo, rehabilitacijo in pomoč slepim. Tam sem začela delati kot učiteljica slovenščine in likovnega pouka. Tam so imeli v osnovni šoli deklico, ki je imela albinizem. Če ste brali moj roman Berenikini kodri, veste, kaj je albinizem. Imela je zelo goste dolge lase, ne svetle ne blond, pač pa čisto bele, bele kot bela tabla ali stena. Tudi belo kožo in prozorno šarenico. Lepe rdeče oči je imela in črna očala, saj svetloba moti, ker šarenica ni obarvana. Bil je maj, šli smo na pohod ob žici, tako kot čisto običajna šola, in smo s to deklico hodili po tisti poti. Ko smo srečevali dijake, učence, so »padale« take čudne pripombe na njene dolge bele lase. Recimo: »O, pogledj tamalo, kaj si pa

tolk mlada, pa se že blajhaš. Kolk si pa ti peroksidna porabla, da si se zblajhala?« Kar naprej so se vtikali. Ko smo se vrnili v šolo, je bila kar malo jezna. In je rekla: »Aksinja, a oni ne razumejo, da sem se taka rodila in ne morem pomagati?« Odgovorila sem ji: »Oni niso zlobni, samo drugačna zgledaš in tega ne poznajo.« Potem sem se vprašala, kaj se da narediti, da bi to spoznali. Tako je nastala knjiga Kakšne barve je tema. Naši učenci so mi jo pri likovnem pouku pomagali ilustrirati. Nekaj sem narisala jaz, nekaj oni. Vsi, ki so želeli, so sodelovali.

O tem, kako vidijo in pišejo slepi, kakšne pripomočke uporabljajo, je veliko stereotipov. A slepi se učijo z računalniškimi programi, z drugimi pripomočki, so na Facebooku, po googlu brskajo, berejo knjige. Na platnici knjige lahko takoj prepoznate to dekle z albinizmom, ki ima krajše lase; ni zdržala, saj je bilo preveč pripomb. Zdaj je že mamica! Kot jaz ima kratke lase. Nastal je tudi muzikal in tako smo se uveljavljali tudi glasbeno. To je bil začetek. Vsako leto je izšla ena knjiga, tudi za odrasle, otroke ... Trudim se, da bi ostala na tej sceni.

Inkluzija pomeni vključevanje otrok s posebnimi potrebami v družbo. Včasih smo imeli zavode, te otroke so skrili v neke graščine in jih tako potisnili čisto na rob, sploh niso hodili ven ... Imamo tudi gluhe in naglušne, osebe z

